

Бороденко Олена Анатоліївна

доктор історичних наук, доцент кафедри історії України

Контактна інформація: Службова адреса: вул. Остроградського 2, м.Полтава 36003 Службовий телефон: 7-27-25 e-mail: kafedra_pdpu@ukr.net

Institutional Repository of Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University: <https://tinyurl.com/fezsj62c>

Scopus:

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57220862661&eid=2-s2.0-85092941306>

Google Scholar:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=PDW9nDYAAAAAJ&hl=ru&citsig=A MstHGQvXYxYLZEEb6Woo9Ig36Tidn6hqQ>

Orcid:

<https://orcid.org/0000-0002-0292-9310>

Web of Science:

<https://www.webofscience.com/wos/author/record/477682>

Трудова діяльність: Закінчила Полтавський державний педагогічний інститут імені В. Г. Короленка, учитель історії та географії (1997), кандидат історичних наук (2014). Тема кандидатської дисертації: «Самотня жінка в сільському соціумі Гетьманщини другої половини XVIII ст.: історико-демографічний аналіз (на прикладі Полтавського полку)». (Запорізький національний університет, науковий керівник: проф. Ю. В. Волошин). Спеціальність: 07.00.01 – історія України. Вчене звання: доцент кафедри історії України (2020). Доктор історичних наук (2021). Тема докторської дисертації: «Шлюб і родина православного населення Лівобережної України другої половини XVIII – першої половини XIX століть: соціально-демографічний аспект». (Запорізький національний університет, науковий керівник: проф. Г. М. Васильчук). Спеціальність: 07.00.01 – історія України.

Участь у міжнародних наукових та/або освітніх проєктах:

1. Участь у довготривалому стажуванні в Академії Поморській у Слупську (м. Слупськ, Польща) в рамках програми «Сучасний університет в системі європейської освіти: якість навчання, науково-педагогічний розвиток, дистанційна освіта та академічна доброчесність», 19.12.2019 р. – 11.03.2020 р. (360 годин / 12 кредитів ECTS).

2. Участь у стажуванні «Strategies for e-learning in universities» 17.01.2022–25.02.2022, Finland, Huittinen. 180 кредитів, 6 ECTS.

3. Участь у польсько-українських проєктах: Міжнародна інтеграційна конференція Польща-Україна «Освіта для українських школярів в Польщі». Белько-Бялій (Польща) – Полтава (Україна). 8 грудня 2022 р. Отримано подяку: О. Бороденко за участь у Міжнародній інтеграційній конференції Польща-Україна «Освіта для українських школярів в Польщі». Белько-Бялій (Польща) – Полтава (Україна). 8 грудня 2022 р.

4. Участь у «Освіта. Культура: Польща. Україна» Регіонального центру удосконалення вчителів "WOM" в Бельсько-Бяла (Польща): «Як викладати польсько-українську історію?», 26 жовтня 2023 р.

5. Міжнародна зустріч в рамках проєкту «Мережа викладачів історії «Як викладати польсько-українську історію?» 28 листопада 2024 року (2 години). Регіональний центр удосконалення вчителів "WOM" в Бельсько-Бяла (Польща).

6. Участь у чесько-українських проєктах: навчальний онлайн-курс «Тенденції педагогічної освіти (нові підходи, інтеграція) в рамках проєкту «Зміцнення потенціалу педагогічних вищих навчальних закладів України) (30 год.). 4 жовтня–22 листопада 2023 р. Університет Масарика (Чеська республіка).

7. Участь у Естонсько-українських проєктах: Курс Вебінару «Обмін практиками створення багатомовної освітньої політики ЄС в Україні» (03 травня 2023), 1 кредит ECTS (University of Tartu, Estonia).

Навчальна і методична робота: Навчальні курси: «Методика навчання історії», «Методика навчання історії та громадянської освіти в профільній середній школі», «Інформаційній інструментарій історика», «Історія української державності та національної культури».

Наукова робота: Коло наукових інтересів: соціальна історія, історія повсякдення, історична демографія, локальна соціальна історія, гендерна історія, соціорелігійна історія. Авторка близько 70 наукових публікацій.

Основні публікації:

1. Borodenko O., Fazan V. Confession as a Multifunctional Holy Sacrament of the Ukrainian Orthodox Population of the 17th-19th Centuries. Occasional Papers on Religion in Eastern Europe. Vol. 43 : Iss. 6. (JULY 2023) XLIII, 6. P. 16–32. (Індексується в Web of Science та Scopus).

2. Бороденко О., Сітарчук Р. Богадільні як благочинні установи соціального захисту українського населення XIX ст. Емінак. № 3 (43). (липень-вересень). 2023. С. 9-28. (Індексується в Web of Science та Scopus).

3. Бороденко О. Жебрацтво як соціальний феномен українського населення XVIII – XIX ст. Старожитності лукомор'я. № 4 (19). 2023. С. 19–28. (фахове видання категорії В).

4. Бороденко О., Тучинський В. Особливості вікових реєстрацій українського населення за матеріалами церковного та фіскального обліку другої половини XVIII століття. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. Вип. 45. Збірник наукових праць / За заг. ред. О. А. Мельничука. Вінниця: ВДПУ, 2023. С. 31–38. (фахове видання категорії В).
5. Бороденко О., Тучинський В. Проблема сповідання українським православним населенням XIX ст. (за матеріалами сповідних розписів Кам'янецького повіту Подільської губернії). Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. Вип. 44. Збірник наукових праць / За заг. ред. О. А. Мельничука. Вінниця: ВДПУ, 2023. С. 98–107. (фахове видання категорії В).
6. Робочий зошит із навчальної пропедевтичної практики з методики навчання історії для студентів III-го курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету історії та географії спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія) / Укладачі О. А. Бороденко, Т. В. Тронько. Полтава, 2024. 66 с.
7. Бороденко О., Тронько Т. В. Методичні рекомендації з навчальної педагогічної практики у старшій школі. Навчально-методичний посібник для студентів I-го курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти факультету історії та географії спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія) / Укладачі О. А. Бороденко, Т. В. Тронько. Полтава, 2023. 69 с.
8. Програма співбесіди зі вступниками на навчання для здобуття ступеня вищої освіти бакалавра на основі ПЗСО та НРК 5 для оцінки знань, умінь та навичок вступника з предмета «Історія України» / Укладачі: Олена Бороденко, Людмила Бабенко, Олексій Гура: ПНПУ ім. В.Г.Короленка, 2024 рр. (2022-2024 рр.).
9. Borodenko O., Sitarchuk R. Ukrainian Interfaith Families in the Context of Church, Marriage, and Social Relations of the 19th Century. Occasional Papers on Religion in Eastern Europe. Vol. 42 : Iss. 2. (MARCH 2022) XLII. С. 78–102. (Індексується в Web of Science та Scopus).
10. Бороденко О. А., Сітарчук Р. А. Шлюбборозлучні умови: особливості законодавчого регулювання та дотримання серед українського православного населення другої половини XVIII — першої половини XIX ст. Сторінки історії: збірник наукових праць. Вип. 53. К. : Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», 2021. С. 9–22. (Індексується в Web of Science).
11. Бороденко О. А., Удовиченко К. Ю. Історико-антропологічний підхід: історіографія питання та сучасне шкільне історіописання. Правові, економічні та соціокультурні засади регулювання суспільних відносин: колективна

монографія / наук. ред. Р. Басенко; Полт. ін-т екон. і права Університету «Україна». Полтава–Київ: Університет «Україна», 2022. С. 321–345. (колективна монографія).

12. Borodenko O., Sitarchuk R. Orthodox parish communities as units of control over the marital mobility of the Ukrainian population of the XVIIIth – the first half of the XIXth centuries. *Skhidnoevropeiskyi istorychnyi visnyk* [East European Historical bulletin]. 2021. № 19. P. 42–55. (Індексується в Web of Science та Scopus).

13. Бороденко О., Сухостат В., Удовиченко К. Взаємини Україна – НАТО: наукові дискурси питання в шкільних підручниках історії України. [Політичні трансформації сучасного суспільства: колективна монографія / за наук. редакцією Т. Шаравари]. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. С. 201–208. (колективна монографія).

14. Borodenko O., Sharavara T., Walancik-Ryba K. Illegal marriages: violation of the matrimonial requirements by the ukrainian orthodox population during the XVIIIth – the first half of the XIXth centuries. *Skhidnoevropeiskyi istorychnyi visnyk* [East European Historical bulletin]. 2020. № 16. P. 16–27. (Індексується в Web of Science).

15. Бороденко О. Вікові особливості першошлюбності населення Лівобережжя України за матеріалами метричних книг і церковних обшуків 1783–1820 та 1836–1860 рр. *Український історичний журнал*. Київ, 2020. № 2 (551). С. 78–93. (Індексується в Web of Science).

16. Бороденко О. А. Шлюб і родина православного населення Лівобережної України другої половини XVIII – першої половини XIX століть: соціально-демографічний аспект : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 622 с. (монографія)

17. Бороденко О. А. Кровоно-духовна спорідненість як шлюбно-дозвільна вимога для українських наречених другої половини XVIII – першої половини XIX століть. *Zaporizhzhia Historical Review*. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. Вип. 3 (55). С. 61–67. (фахове видання категорії В).

18. Бороденко О. Особливості проведення обряду вінчання у православних українських парафіях XVIII – першої половини XIX століть. *Історична пам'ять*. Полтава: ПНПУ, 2020. Вип. 42 (1). С. 81–86. (фахове видання).

19. Бороденко О. Статевікові особливості повторно вінчаних наречених (за матеріалами церковних обшуків Лівобережної України 1836–1860 рр.). *Емінак: науковий щоквартальник*. 2019. № 4 (28) (жовтень-грудень). С. 9–20. (Індексується в Scopus).

20. Бороденко О. А. Метричні книги як джерело у вивченні шлюбності другої XVIII – першої половини XIX століття: можливі дослідницькі ризики.

Universum Historiae et Archeologiae = The Universe of History and Archeology = Універсум історії та археології = Универсум истории и археологии. Дніпро, 2019. Т. 2 (270). Вип. 2. С. 186–197. (фахове видання).

21. Бороденко О. А. Парафіяльна документація про шлюбно-станові особливості українського населення першої половини ХІХ століття (на прикладі с. Миколаївка Роменського повіту Полтавської губернії). *Zaporizhzhia Historical Review*. 2019. Vol. 1(53). С. 35–40. (фахове видання).
22. Бороденко О. «Без присяги обох батьків»: дотримання шлюбної вимоги українським населенням у ХVІІІ – першої половини ХІХ століть. *Історична пам'ять*. Полтава: ПНПУ, 2019. Вип. 41 (2). С. 59–65. (фахове видання).
23. Borodenko O. Age features of the first marriage in ukrainian socium in the middle of the nineteenth century. *Проблеми гуманітарних наук : збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Серія Історія / ред. кол. Василь Ільницький (головний редактор) та ін. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка. Випуск 1/43. 2019. С. 61–81. (фахове видання).
24. Бороденко О. Документи-дозволи на шлюб ХVІІІ – першої половини ХІХ століть: спроба аналізу. *Історична пам'ять*. Полтава: ПНПУ, 2019. Вип. 40 (1). С. 8–15. (фахове видання).
25. Бороденко О. Підготовка до обряду вінчання у ХVІІІ – першій половині ХІХ ст. (на основі матеріалів дозвільної документації). *Українське релігієзнавство*. Вип. 87, 2019. С. 38–55. (фахове видання).
26. Бороденко О. Шлюбна локація: спроба реконструкції історій сільських сімей Роменського повіту Полтавської губернії першої половини ХІХ століття. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*. Серія: Історія. Вип. 27. Збірник наукових праць / За заг. ред. проф. О.А. Мельничука. Вінниця: ТОВ «Нілан –ЛТД», 2019. С. 82–87. (фахове видання).
27. Бороденко О. Церковні обшуки як історичні джерела у дослідженні шлюбної проблематики першої половини ХІХ століття. *Емінак: науковий щоквартальник*. 2018. № 4 (24) (жовтень-грудень). Т. 1. С. 117–121.
28. Бороденко О. А. Шинкарство у Гетьманщині ХVІІІ століття: вплив на поведінкові стратегії українського соціуму. *Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету*. Запоріжжя: ЗНУ, 2018. Вип. 51. С. 225–232.
29. Бороденко О. А. Особливості типологічної структури домогосподарств сільських мешканців Полтавського полку (за матеріалами сповідних розписів 1775 року). *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*. Серія: Історія: Збірник наукових

- праць [За заг. ред. проф. П.С. Григорчука]. Вінниця: 2016. Випуск XXIV. С. 13–17.
30. Бороденко О. А. «Божа вдова» як релігійна модель поведінки самотньої жінки в Гетьманщині. Ранньомодерна Україна на перехресті цивілізацій, культур, держав та регіонів. Київ: Інститут історії України НАН України, 2014. С. 195–203.
31. Бороденко О. А. Нерухоме майно вдовиних домогосподарств Гетьманщини другої половини XVIII століття (на прикладі сіл Полтавського полку). Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. Запоріжжя: ЗНУ, 2013. Вип. XXXVI. С. 46–50.
32. Бороденко О. А. Розпуста як прояв девіантної поведінки самотніх жінок Гетьманщини XVIII століття. Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. Запоріжжя: ЗНУ, 2012. Вип. XXXIII. С. 17–21.
33. Бороденко О. А. Статевовікова структура населення с. Жуки городової сотні Полтавського полку в другій половині XVIII століття (за матеріалами сповідних розписів 1775 року). Краєзнавство. Київ: ТОВ «ВІОполіграфісти», 2012. Ч. 3. С. 55–64.